

čiti, da nije zabranjena. Ljudskim se zakonom nipošto ne ukida zakon naravni, po kojem ne smije nitko čitati one knjige, koja ga može zavesti na grijeh; svatko dužan je po naravnom zakonu izbjegavati pogibao griješnu. Takove knjige, u kojima se mimogred po gdjekoja frivolnost nalazi, ne će svakomu nauditi, tko ih čita, i zato ne treba da ih zakonodavac naročito svima zabrani. Ali ako tko opazi, da su njemu i te pogibeljne, već mu je naravnim zakonom zabranjeno, da ih čita, makar mu to Crkva i ne zabranjivala. Naravni je zakon preči od crkvenoga zakona. Protivno vrijedi za knjige, koje nahvalice o tom predmetu raspravljaju. Iz takovih knjiga prijeti svima pogibao, pa ih zato Crkva svima zabranjuje. Ta se crkvena zabrana temelji na zakonu naravnom.**)

Do nedavna smjeli su oni, koje je ispričavala služba (književnici, kritičari, urednici...) ili učiteljski stalež (profesori srednjih i visokih škola), bez posebne dozvole čitati poradi „osebine i ljepote jezika“ i onaka djela „starijih i novijih“ klasika, koja su „okaljana ljagom bestidnosti.“ Po novom crkvenom zakoniku ne postoji već ovaka dozvola, nego treba da i pomenuta lica zatraže dozvolu za čitanje onakih djela. (Nastavit će se).

Kroz vrevu svijeta.

— O tko će mi pokazati pravi put k istini, da s njome uđem u život trajne sreće? Tko? pitao je nezreli mladić stojeći neodlučan na raskršću svoga života.

I gle! Pred njim se stvori On - blijed, ispaćen i sagnut pod teškim križem.

Mladić se osupnu ugledavši Ga.

I zadube svoj znatiželjni pogled u Njegovu pojavu, koja mu se u prvi mah pričinila čudnom, zagonetnom. Ali što ju je duže promatrao, postajala mu je sve privlačivija, sve zanimivija, sve uzvišenija...

— Ja sam put, istina i život. Uzmi križ svoj i slijedi me! Jaram je moj sladak i breme moje lako...

— O Gospode! I dušu ću svoju položiti za Te! - prepoznavši Ga zanosno i odlučno uskliknu mladić.

U taj čas srce mu planulo novim, svetim žarom. Dušu mu zalio val mednog osjećaja. Cijelim mu bićem prostrujila nova snaga, novi život. Grčevito je obujmio svoj križ, orosio ga sa suzom sreće i zahvalnosti, zametnuo se s njim i čvrstim korakom krenuo za svojim Vodičem...

— Išli su tiho. Mučke. Dugo su išli.

Kad stupiše u buntovno namrgođenu vrevu svijeta, sljedbenikom Vodičevim proletiti vrh sumnje i kolebanja. A On se okrenu i zapita ga:

— Ljubiš li me više nego ovi?

I odabranik se sjeti Njegovih riječi punih nade: „Ja sam put, istina

*) Dr. J. Pazman, *Crkvene naredbe o zabrani i censuri knjiga*. St. 127. (Zagreb 1904)

i život“ i njima okrijepljen odvrati:

— O, Gospode! Ti znaš, da Te ljubim! —

I mučke prosljediše svoj put.

Ali što su dalje išli, mnoštvo, koje ih je opkoljavalo, bivalo sve nervoznije: počelo pratiti prolaznike izazovnim pogledima i poklicima. Vodičevu se sljedbeniku na to srce naglo trzalo, kolebanje, sumnja i strah sve više rasli. — A On okrenuv se k njemu ponovno ga upita:

— Ljubiš li me?

Sad odabranikovim ušima prozujеше Njegove reči: „Uzmi križ svoj i slijedi me!“ riječi, što ga ohrabriše da odgovori:

— O, Gospode! Ti znaš da Te ljubim!

I mučke krenuše dalje. A iz vreve se sasu na njih cijela kiša poruga, kletvi i prijetnja. S njima se miješali i zamamni posmjesi i topli pogledi i dirljivi uzdasi i ... postrance se blještilo zlatno tele, komu se mnoštvo smjerno klanjalo...

To je na Vodičeva sljedbenika nemilo djelovalo. Srce mu se sve nemirnije trzalo, sve više ga morila sumnja, bojazan i slutnja. Onaj sveti plamen sve brže se gasio. U medni osjećaj duše prodirao mlaz gorčine. Križ mu bivao sve teži, jaram nesnosniji, koraci sporiji. Napokon stade — ukočen, besćutan.

— Ljubiš li me? — ko osuda jeknu po treći put Vodičev upit.

Njegovom odabraniku bljesnuše trenutačno u duši nekad čuvene riječi: „Jaram je moj sladak i breme moje lako.“ Pritisne srce i otvori usta:

— O, Gospode! Ti sve znaš. Ti znaš da Te ... i zamre mu glas.

Vodič ga pogleda. I proniknuv svojim pogledom do u dno njegove duše prozbori:

— Tko ustraje do kraja — taj će se spasiti! Ja se molih za tebe, da tvoja vjera ne prestane. A ti? Prije nego pijetao zapjeva...

— O dosta, dosta, Gospode! Slab sam, riječi me Tvoje smućuju.

Da vječno gazim po trnju, da nosim u sebi bolove i poniženja?

I malodušni odabranik već htjede da strese sa sebe križ Gospodnji i blagi jaram, da ostavi svoga Vodiča i pohrli u vrevu svjetsku.

A Isus ga pogleda milim okom svojim, da mu je srce osvojila neiskazana radost, i u isti tren zasja Gospodin na Taboru i ču se ushićeni klik Petrov:

— Učitelju, dobro nam je ovdje biti!“ Jest dobro je biti uz Isusa! Slika iščeznu i rastvori se nebo i kao ocean radosti i blaženstva obuze malovjernoga odabranika Kristova, a Gospod će mu: „Vidiš li ove blaženike, što upiru pogled u tebe? Te si ti pomogao spasiti žrtvom života svoga. Blaženstvo će njihovo trajati u sve vijeke.. Ja sam za njih dao krv i život svoj!“

I opet minu slatko viđenje, a kad se malodušnik razabrao, još počivaše na njemu čarni pogled Sina Božjega. Od toga pogleda osjeti divsku snagu i žarku ljubav i reče: „Evo me, Gospode, da budem tvoj svećenik navijeke — sacerdos in aeternum.“

Jakša.